

A- Le don de la Torah, finalité de la sortie d'Egypte

בראשית פרק טו

(יג) וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יְדַע תְּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זְרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעִבְדוּם וְעָנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה:

(יד) וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנֹכִי וְאַחֲרָי כֵּן יֵצְאוּ בְרַכְשׁ גָּדוֹל:

שמות פרק ג

(יב) וַיֹּאמֶר כִּי אֶהְיֶה עִמָּךְ וְזֶה לָךְ הָאוֹת כִּי אֲנֹכִי שְׁלַחְתִּיךָ בְּהוֹצִיאֶךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים עַל הָהָר הַזֶּה:

Le mont Sinai

■ אבן עזרא - הפירוש הקצר שמות פרק ג פסוק יב

וְזֶה לָךְ הָאוֹת - למה שלחתיך להוציא את העם, שתעבדו אותי על ההר הזה, וכן הכתוב אומר: המוציא אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים (ויקרא כב, לג).

Genèse, chapitre 15

13) Il dit à Avram : «Sache, tu sauras, que ta descendance sera étrangère sur une terre qui ne sera pas la sienne, qu'ils (les habitants de cette terre) les asserviront et les opprimeront quatre cents ans.

14) Et, Je jugerai la nation qui les asservira, et après cela ils sortiront avec une grande richesse.

Exode, chapitre 3

12) Il dit (à Moïse) : car Je serai avec toi, et ceci est pour toi le signe que c'est Moi qui t'ai envoyé. Quand tu feras sortir le peuple d'Egypte, vous servirez Dieu sur cette montagne.

■ Commentaire d'Ibn Ezra

Et ceci est pour toi le signe : pourquoi t'ai-je envoyé pour faire sortir ce peuple ? Pour que vous me serviez sur ce mont (le mont Sinaï). Ainsi l'Ecriture dit : «C'est moi qui vous ai sorti d'Egypte, pour être pour vous, un Dieu».

B- L'esclavage égyptien : purification et formation du peuple juif

מלכים א פרק ח

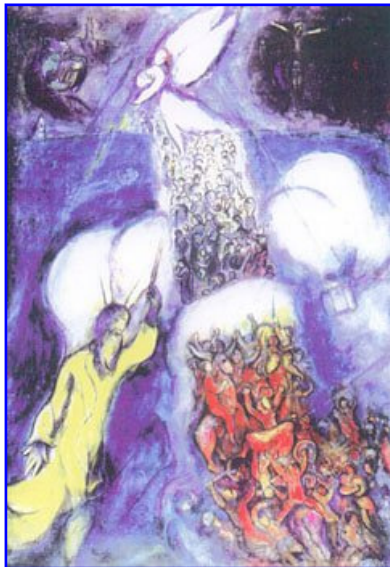
(נא) כי עמך וְנַחֲלֶתְךָ הֵם אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מִמִּצְרַיִם מִתּוֹךְ כּוֹר הַבְּרָזָל:

■ רש"י מלכים א פרק ח פסוק נא

כוֹר הַבְּרָזָל - חרסים שמזקקין בו זהב קרוי כור:

■ מצודת דוד מלכים א פרק ח פסוק נא

מתוך כור הברזל - מתוך קושי השעבוד וכאילו היו נתונים בכור ברזל העומד על האש:

La traversée de la mer des Joncs,
Marc Chagall

Rois I, chapitre 8, verset 51

51) Car il est Ton peuple et Ton héritage, que Tu as fait sortir d'Egypte, du milieu de **ce creuset de fer**.

■ Commentaire de Rachi

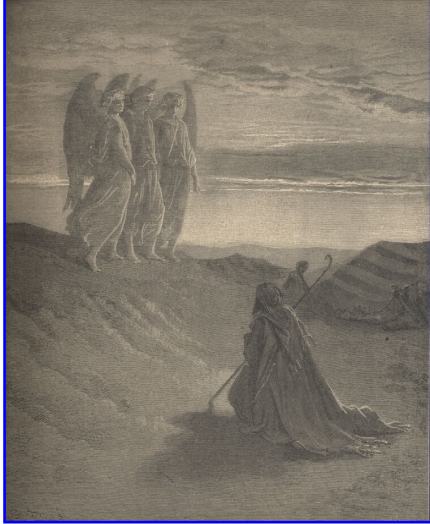
Ce creuset de fer : des ustensiles en argiles dans lesquels on purifie l'or sont appelés des creusets

■ Commentaire du Metsoudat David

Ce creuset de fer : (c'est-à-dire) à travers la dureté de l'esclavage. Comme ce que l'on met dans un creuset en fer qui est sur le feu.

C- Une promesse tenue

בראשית פרק טו

Abraham reçoit les trois étrangers,
Gustave Doré

(יד) וגם את הגוי אשר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנִכִּי וְאַחֲרָי כֵּן יֵצְאוּ בְרֶכֶשׁ גָּדוֹל:

שמות רבה (שנאן) פרשה ג ד"ה ג, יא ונתתי

ג, יא ונתתי את חן העם הזה בעיני מצרים [והיה כי תלכון לא תלכו ריקם] (שמות ג'). מה שאמרתי לאברהם: ואחרי כן יצאו ברכש גדול (בראשית טו), כן אני עתיד לעשות אותם לחן בעיני מצרים כדי שישאילום וילכו מלאים, כדי שלא יהא פתחון פה לאברהם אביהם לומר: ועבדום וענו אתם (שם בראשית ט"ו) קיים בהם, ואחרי כן יצאו ברכש גדול - לא קיים עמהם.

Genèse, chapitre 15

14) Et aussi la nation qui les asservira, Je la jugerai et après cela ils sortiront avec une grande richesse.

Exode Raba, chapitre 3

J'accorderai la grâce à ce peuple aux yeux de l'Egypte : Par rapport à ce que J'ai dit à Avraham «et après cela ils sortiront avec une grande richesse», Je les ai rendu gracieux aux yeux des égyptiens, pour qu'ils leur prêtent leurs objets, et qu'ils sortent avec les poches pleines. De ce fait, Avraham ne pourra pas dire : «ils les asserviront et les opprimeront », Tu as accompli; «et après cela ils sortiront avec une grande richesse», Tu ne l'as pas accompli.